מחוון למורה

מחוון: שוב לבית אל: "הסרו את אלהי הנכר"

1. "הָסִרוּ אֶת־אֱלֹהֵי הַנֵּכָר" (להיפרד מעבודה זרה); "וְהִטַּהֲרוּ" (טהרה); "וְהַחֲלִיפוּ שִׂמְלֹתֵיכֶם" (שינוי חיצוני כסימן לשינוי פנימי). לפי רש"י, ייתכן שהיו בידם חפצים "מִשָּׁלָל שֶׁל שְׁכֶם".
2. בפרק לב: ה"איש" במאבק בלילה, אחרי ששאל לשמו. בפרק לה: ה׳ עצמו, בבית אל, בהתגלות ובברכה. השם מאושר בגלוי ובשלום.
3. "פְּרֵה וּרְבֵה – גּוֹי וּקְהַל גּוֹיִם, יִהְיֶה מִמֶּךָּ; וּמְלָכִים, מֵחֲלָצֶיךָ יֵצֵאוּ" והארץ (יב). דומה לברכת אברהם (יז) וליצחק.
4. רש"י: "בן אוני. בֶּן צַעֲרִי". הרמב"ן: יעקב רצה לשמור על השם שנתנה האם, והפך "און" (צער) ל"בֶּן הַכֹּחַ אוֹ בֶּן הַחֹזֶק"; ימין הוא סמל לגבורה.
5. רש"י: כדי "שֶׁתְּהֵא לְעֶזְרָה לְבָנֶיהָ כְּשֶׁיִּגְלֶה אוֹתָם נְבוּזַרְאֲדָן"; רחל בוכה על בניה, וה׳ משיב "יש שכר לפעולתך" (ירמיהו לא).
6. "וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ, עֵשָׂו וְיַעֲקֹב בָּנָיו": האחים, שהיו בסכסוך, עומדים יחד בקבורת אביהם; הפיוס מפרק לג נשמר.
7. א. דוגמאות: העלייה לבית אל ובניית מזבח מקיימת את הנדר מכח, כ-כב ("כִּי שָׁם, נִגְלוּ אֵלָיו הָאֱלֹהִים"); שינוי השם מפרק לב מאושר (לה, י); לידת בנימין עונה על "יסף ה׳ לי בן אחר" (ל, כד; לה, יז); עשו ויעקב יחד בקבורה (כט). ב. "בן אוני": צער ואבל של רחל (רש"י: "בן צערי"); "בנימין": כוח והצלחה (רמב"ן), או בן הדרום (רש"י). ניקוד מוצע: א 10 (2 × 5); ב 10 (הסבר 5, פרשן 5).

פרשנות מסומנת כפרשנות (רש"י, רמב"ן, אבן עזרא, ספורנו ורשב"ם מתוך ספריא). נוסח הפסוקים ממכון ממרא; שם ה׳ מובא בכתיב ה׳. ממלכתי: סיפורי האבות בבראשית נלמדים בחטיבה העליונה בלימודי התנ"ך (קריאה צמודה, ניתוח ספרותי ודיון ערכי); יש לבדוק מול תכנית הבגרות העדכנית ובחירת בית הספר. חמ"ד: לימוד חומש עם פרשנים (רש"י, רמב"ן, אבן עזרא, ספורנו ומדרש); הפרשנות מסומנת כפרשנות. יש לבדוק מול התכנון השנתי של בית הספר.